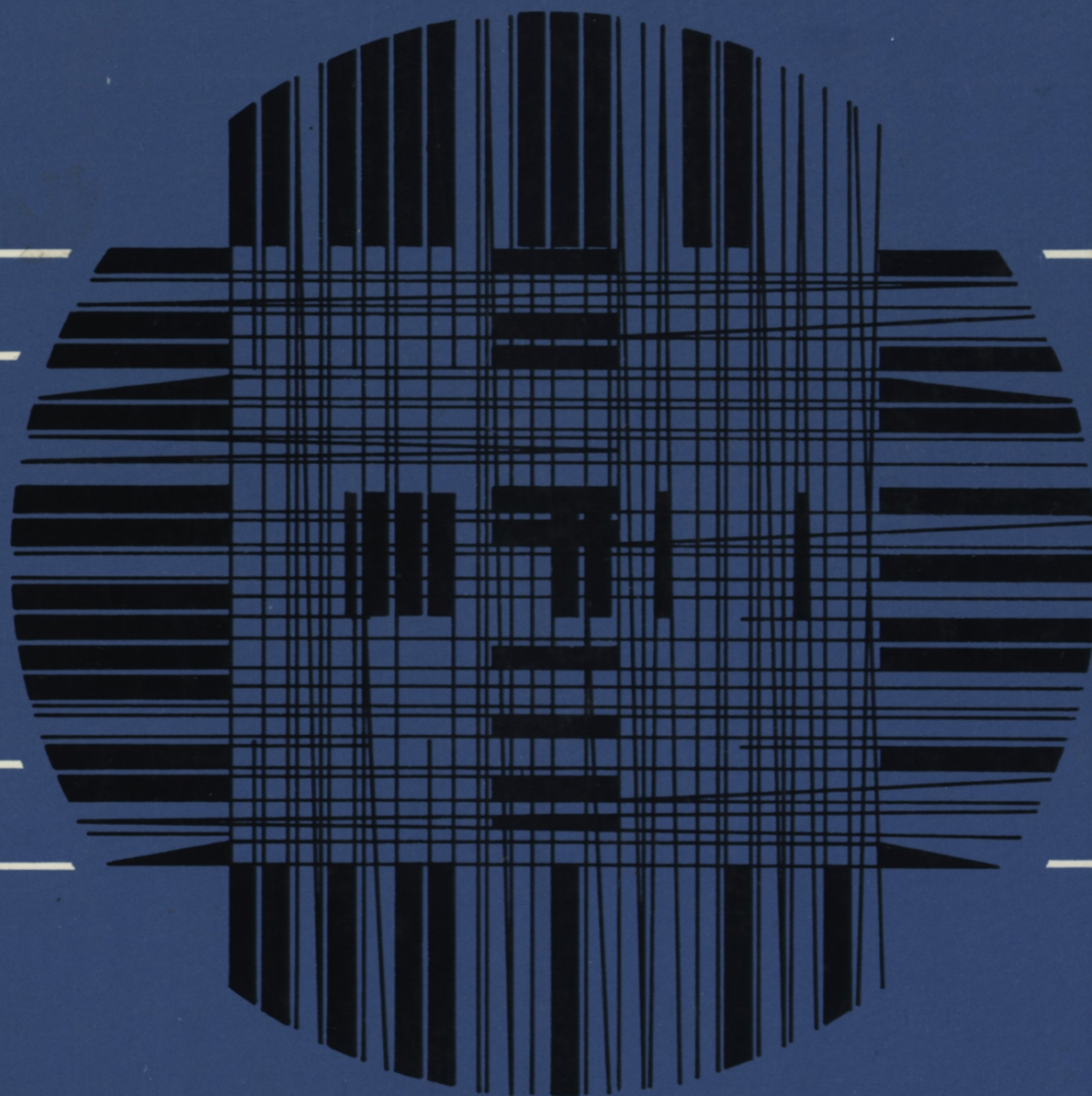
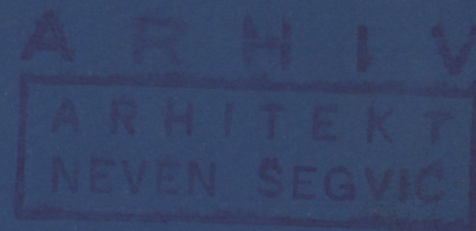

ARHITEKTURA

YU ISSN 0350-3666

ČASOPIS SAVEZA ARHITEKATA HRVATSKE
BROJ 189-195, GODINA XXXVII – XXXVIII
ZAGREB, 1984 – 1985.

CIAM

Dioklecijanova palača još jednom

Neven Šegvić

ARHIV

ARHITEKT
NEVEN ŠEGVIĆ

ARHITEKTURA

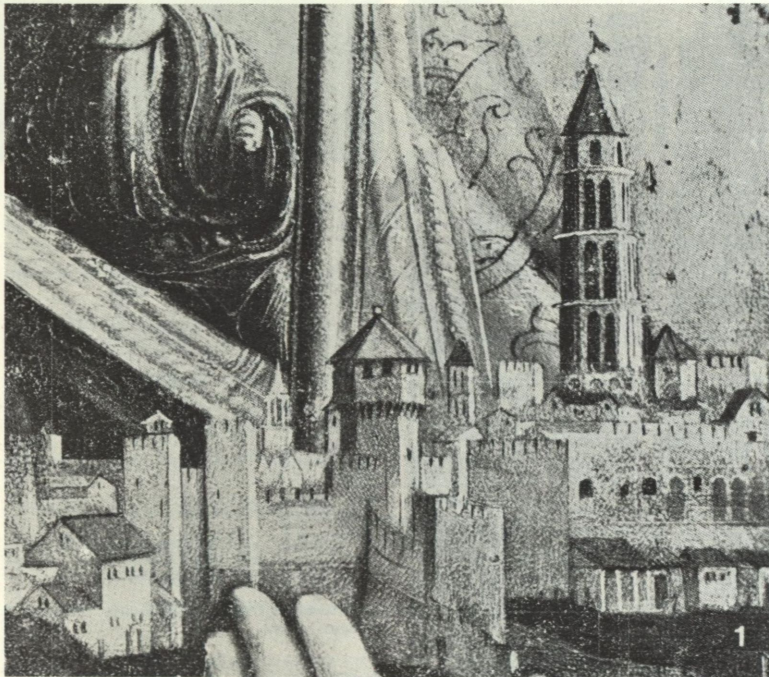
Kad se Dioklecijan davnih godina vratio iz Nikomedije i odlučio za gradnju svoje palače u ubavoj uvali južno od Salone, transformirao je, snagom svoga genija, već potvrđeni model vojnog logora u urboarhitektonski model stana – kuće.

I upravo je taj transformirani model postao ponovno transformirajući, doduše, ne u nas, nego u dalekom Japanu putem natječaja »Shinkenchi-ku '84«.

Japanci su zatražili od arhitekata cijelog svijeta prijedloge za arhitektonski stil 2001. godine.

Projekt zagrebačkog tandem-a Penezić-Rogina našao se na stolu pred žirijem »velikih mozgova arhitekture« u koš-maru crteža, akvarela, pastela, montaža i svih mogućih pseudolikovnih prezentacija kao jedino mogući pojas za spasavanje.

Naši su mladići posegli za Dioklecijanovom palačom kao paradigmom urboarhitekture. Podsjetili su me na Krležu kada je poslije rata u prvom svom eseju posegao za Shakespearem. Mladi su arhitekti u »staroj« arhitekturi otkrili mladost, otkrili su nam moguću transformaciju palače-

-grada u stil 2001.

Gdje je tajna njihova uspjeha, što je žiri fasciniralo u tom projektu, možemo naslutiti, ne u prezentaciji, koja je vrlo skromna, nego u sustavu razmišljanja koji je u projektu Penezić-Rogina slojevit.

Mladići se ne služe oblicima da bi stvorili »oblike«, kako to danas postmodernisti rade, već predlažu određeni misaoni sustav koji će reproducirati oblike. Autori su se vratili geometriji, toj disciplini reda i harmonije, preuzeli su praelementarni sustav građenja: red, ritam, proporcija, harmonija.

I ta njihova nova transformacija modela Dioklecijanove palače dokazuje vječnu snagu čistog stvaralaštva koje se oslanja na fundamentalna iskustva čovjeka – stvaraoća.

Dokazali su još jednom da, poznavajući geometriju, ulazimo u arhitekturu, jer nema od nje sigurnije ulaznice.

1 – Girolamo Santacroce: Split na ruci sv. Dujma, 1549., detalj slike sa starog, glavnog oltara crkve sv. Marije u Poljudu
2 – L. F. Cassas: Južno i sjeverno pročelje Dioklecijanove palače, 1782.

